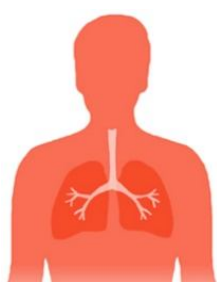

Kvalita ovzdušia v Bratislave a vplyv na zdravie

Bratislava má veľkú výhodu – priemerná veternosť je cez 5 m/s a v priebehu roka sa tu vyskytuje veľmi málo inverzných dní, kedy nedochádza k dostatočnému rozptylu znečisťujúcich látok v ovzduší. **Preto aj keď je v meste pomerne veľa rôznych zdrojov znečisťovania ovzdušia, dochádza k výraznému riedeniu znečisťujúcich látok a v dýchacej zóne človeka** (t.j. okolo 1,5 m nad zemou) **ich koncentrácie zväčša neprekračujú prípustné hodnoty.**

Tzv. zimný smog je zvýšená koncentrácia prachu, oxidov dusíka a oxidov síry počas zlých rozptylových podmienok. V zimnom období sa v Bratislave prakticky smogové situácie, ktoré by si vyžadovali opatrenia na zdrojoch znečisťovania a obmedzenia spôsobu života obyvateľov, nevyskytujú. Zvýšené koncentrácie týchto látok majú **najmä dráždivý efekt na dýchacie cesty a môžu na ne negatívne zareagovať najmä alergici** – astmatici, osoby s ochoreniami dýchacieho a srdcovo-cievneho aparátu a veľmi malé deti.

Letný smog predstavuje zvýšené koncentrácie prízemného ozónu v dôsledku pôsobenia slnečného žiarenia na niektoré organické látky v ovzduší. Takéto zvýšené hodnoty sa v Bratislave vyskytujú iba niekoľko hodín až niekoľko dní v roku, čo nepredstavuje ohrozenie zdravia. **Zdravotný efekt môže byť v podráždení dýchacieho systému u citlivých osôb.**

V minulosti prevládali v Bratislave v znečisťovaní ovzdušia **stacionárne zdroje** – veľké výrobné celky (Slovnaft, Istrochem, Matador, Technické sklo a pod.). Postupne však došlo k úprave výroby, resp. niektoré rizikové prevádzky zanikli. Rovnako pokročila plynofikácia tepelných zdrojov – teplární, kotolní i lokálnych vykurovacích zdrojov. **Neúmerne sa však navýšilo znečisťovanie ovzdušia z dopravy.** O to viac, že v čase dopravnej špičky dochádza k spomaleniu dopravného prúdu a tým aj k zvyšovaniu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia. Okrem jemných prachových častíc sa z výfukov šíria aj dráždivé oxidy dusíka a karcinogénny benzén.

Vzhľadom na to, že v miestach obytnej zástavby prakticky nedochádza k prekračovaniu prípustných koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší (limity boli stanovené na základe odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie, na základe dlhodobých sledovaní účinkov jednotlivých látok na zdravie), **nie je predpoklad, že by kvalita ovzdušia ohrozovala zdravie obyvateľov Bratislavy.**

Limity sú stanovené pre dlhodobý pobyt obyvateľov (trvale 70 rokov života a prítomnosť rizikových skupín obyvateľov) a ich krátkodobé prekročenie **nepredstavuje zdravotné ohrozenie. Navyše prekračovanie limitov nebolo zistené v žiadnej obytnej zóne, ale na križovatke Trnavské mýto, ktorá je jednou z najzaťaženejších križovatiek v SR. Vzhľadom na dobré rozptylové podmienky je však niekoľko metrov od križovatky už situácia podstatne lepšia.**

Napriek tomu je potrebné si uvedomiť, že život v mestskej aglomerácii má svoje negatívne stránky – okrem zhoršenej (aj keď nie nadlimitne) kvality ovzdušia aj stres, nedostatok pohybu a pod. To je potrebné kompenzovať čo najčastejším pobytom a pohybom v prírode. A okolie Bratislavy túto možnosť poskytuje, ako málo ktoré mesto!

MUDr. Jindra Holíková

[@ruvzba.sk](https://www.facebook.com/ruvzba.sk)

